

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Anayasanın 160. maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Sayıştay tarafından yapılan ve TBMM'nin "bütçe hakkı"ndan kaynaklanan denetim yetkisini kullanabilmesi için TBMM'ye sunulması gereken Sayıştay Raporlarının, usulüne uygun şekilde sunulmamasının nedenlerinin araştırılması ile sorunların ve sorumlularının tespiti için Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

M. Akif HAMZAÇEBİ

İstanbul Milletvekili

Gerekçe

Anayasanın 160. maddesinde Sayıştay'a, merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını TBMM adına denetleme; 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 5. maddesinde ise denetim sonuçları hakkında TBMM'ye doğru, yeterli, zamanlı bilgi ve raporlar sunma görevleri verilmiştir.

Anayasal ve yasal kurallara rağmen Sayıştay kamu idarelerinin 2011 yılı denetimlerine ilişkin Sayıştay Raporlarını TBMM'ye göndermemiş; 2012 Sayıştay Raporlarını ise, 6085 sayılı Sayıştay Kanununa, INTOSAI Denetim Standartlarına ve bizatihi Sayıştay tarafından kurallaştırılan Sayıştay Denetim Yönetmeliği ile Düzenlilik Denetimi Rehberine aykırı bir şekilde denetim bulgularını denetim raporlarından ayıklayarak sunmuş; Sayıştay adına denetim yaptığı TBMM'den denetim bulgu ve kanıtlarını gizlemiştir.

6085 sayılı Kanunun 2. maddesinde, Denetim Raporu ile Sayıştay Raporu, tanımlanmış; 35. maddesinin (b) bendinde, *“Denetim genel kabul görmüş uluslararası denetim standartlarına uygun olarak yürütülür.”* denilirken; 37. maddesinin (2) numaralı fıkrasında, *“Denetim sürecine ilişkin hususlar, kanunlar dikkate alınmak ve genel kabul görmüş uluslararası denetim standartlarından yararlanmak suretiyle hazırlanacak yönetmelik, standart ve rehberlerde belirtilir.”* kuralına yer verilmiştir.

Yasanın göndermede bulunduğu “uluslararası denetim standartları” Sayıştaylar açısından Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Standartları (ISSAI'ler) ve INTOSAI İyi Yönetim Rehberleri (INTOSAI GOV'ler)'dir.

ISSAI 20 “Saydamlık ve Hesap Verme Sorumluluğu İlkeleri”nin Giriş bölümünde, *“Sayıştayların yasama organları ve kamuoyu gibi çeşitli taraflara karşı hesap verme sorumluluğu vardır. (...) Sayıştayların iş süreçleri, faaliyetleri ve ürünleri saydam olmalıdır...”* denilirken; 3 Nolu İlkesi, *“Sayıştaylar, saydam ve tarafsız denetim standartları, süreçleri ve yöntemleri benimser.”* şeklinde standartlaştırılmış ve açılımında ise, *“Sayıştaylar, ISSAI kapsamında ayrıntıları verilen INTOSAI temel denetim ilkeleri ile uyumlu standart ve metodolojileri benimser; bu standart ve metodolojilerin ne olduğunu ve bunlara nasıl uyulduğu ile görev ve yetkileri çerçevesinde ve risk değerlendirmesi ve planlama süreçleri bazında*

yerine getirdikleri denetim faaliyetlerinin kapsamını bildirir.” ifadelerine yer verilirken; “Hesapverme Sorumluluğu ve Saydamlık” kısmında hesap verme sorumluluğu için, “Sayıştaylar; kendi eylem ve faaliyetleri ile Sayıştay kaynaklarının kullanımı dahil olmak üzere kamu kaynaklarının kullanımının düzenliliğini ve verimliliğini raporlar. Sayıştay Başkanı, üyeleri ve Sayıştay personeli, kendi eylemlerinden sorumlu tutulabilir.” denilmiş; saydamlık kavramı ise, “Sayıştayın saydamlığı,... denetim bulguları ve sonuçları hakkındaki kamusal raporlama yükümlülüğünü ve Sayıştay hakkındaki bilgilere halkın erişimini de kapsar.” şeklinde açıklanmıştır.

Bu düzenlemelere rağmen Sayıştay denetçileri tarafından TBMM’ye sunulmak üzere düzenlenen Denetim Raporları TBMM’ye gönderilmemiş, bunun yerine denetim bulgularının yer almadığı raporlar gönderilmiştir. TBMM’ye gönderilmeyen Denetim Raporları Sayıştay’dan, iki kez yazılı soru önergesi ile bir defa da Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre istenilmesine rağmen tarafımıza sunulmamıştır.

Öte yandan, 6085 sayılı Kanununun 38. maddesinin (4) numaralı fıkrasında, Sayıştay Raporlarının TBMM’deki görüşmelerine Sayıştay Başkanı veya denetimden sorumlu başkan yardımcısının katılması zorunlu tutulmasına rağmen, ne Sayıştay Başkanı ne de yardımcısı Sayıştay Raporlarının TBMM’deki görüşmelerine katılmamaktadır.

Tüm bu hususların araştırılması, incelenmesi, sorumlularının ortaya çıkarılması ve TBMM’nin bütçe hakkının gereği olan denetim yetkisini, demokratik hukuk devletinin gerektirdiği şekilde kullanabilmesinin sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. İç Tüzüğü’nün 104 ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması uygun olacaktır.